Marxcılık

www.turkcebilgi.com › varoluşçuluk... ▾ Translate this page

Varoluşçuluk (Felsefe) - Türkçe Bilgi

Marxcılık ve varoluşçuluk, bir çırpıda kavranamayacak, kısa süreli çabalarla öğrenilemeyecek kadar geniş ve çeşitli felsefe çalışmalarını içerir.

www.nationalturk.com › marxcilik ▾ Translate this page

Marxcılık Haberleri - NationalTurk

Marxcılık ile ilgili tüm haberler NationalTurk.com'da! **Marxcılık** haberleri, gelişmeleri ve **Marxcılık** fotoğrafları yer alıyor.

issuu.com › uguner › docs › karl_r._... ▾ Translate this page

Karl R. Popper "Açık Toplum ve Düşmanları" II by Üntaç Güner ...

Aug 15, 2016 - **Marxcılık**, 80-81; yöntem olması açısın dan, 82, 303-4; dinsel niteliği açısın dan, 177, 221 , 310; revizyonist Marx çılık, 313-14; Marxçılığın ...

www.facebook.com › permalink ▾ Translate this page

Yöntem Araştırmaları, Jean Paul... - Alternatif Eğitim | Facebook

Bu eser "**Marxcılık** ve Varoluşçuluk", "Dolayımlar Sorunu ve yardımcı disiplinler", "İleriye gidişli-geriye dönüşlü yöntem" ve "Sonuç" başlıklarını taşıyan dört ...

dweb.link › ipfs › wiki › Yöntem_Ar... ▾ Translate this page

Yöntem Araştırmaları

Bu eser "**Marxcılık** ve Varoluşçuluk", "Dolayımlar Sorunu ve yardımcı disiplinler", "İleriye gidişli-geriye dönüşlü yöntem" ve "Sonuç" başlıklarını taşıyan dört ...

groups.google.com › afyonegitim ▾ Translate this page

Haberler&Güncel Makaleler 10.05.2009 - Google Groups

Oct 5, 2009 - **Marxcılık** ve varoluşçuluk, bir çırpıda kavranamayacak, kısa süreli çabalarla

dspace.ankara.edu.tr › xmlui › handle ▾ PDF Translate this page

YENİ FELSEFE VE YENt FELSEFEetLER Dr. Mehmet ...

5- Komünistliğe ve maddeciliğe karşıdırlar. Ye ortak sloganları: 1- **Marxcılık** bir barbarlık,. 2- Herşey sadece bir nutuk,. 3- Herşeyi politikalaştınnaktan kaçınmak,.
by M BAYRAKDAR

www.ilknokta.com › ... › Marksizm - Translate this page

İdeolojinin Soykütüğü 1 (Marx ve İdeoloji) Betül Çelik - İlkNokta

... Marxcı ideoloji kuramları ile temelde Marxçılığın eleştirisine dayanan **Marxcılık**-sonrası ideoloji kuramlarının karsılaştırmalı tartışılmasını içerecektir. Son cilt ise ...

www.gercekbandirma.com › teknolo... ▾ Translate this page

Teknolojik Emek ve Komünizm - Bandırma Gerçek Gazetesi

Bu konuda 1000 sayfalık el yazmalarını oluşturan notlar 1933'te "Matematiksel El Yazmaları" olarak **Marxcılık** Bayrağı Altında ve **Marxcılık** ve Bilim dergilerinde ...

www.1bilgi.com › page ▾ Translate this page

bati | 1bilgi.com | Nedir? | Kimdir? | Kısa Bilgiler

VAROLUŞÇULUK Yazan: Afşar Timuçin Varoluş felsefesi, çağımızın en önemli iki felsefesinden biridir; **Marxcılık**'la birlikte hemen hemen bütün çağd... Devamını ...

www.ulkucudunya.com › ... ▾ Translate this page

KALICI DOKTRİNLER, GEÇİCİ DOKTRİNLER, Prof. Dr. Ahmed ...

Marxcılık (Marksizm) de karamsar bir sosyal gözlem ve dünyâ görüşünden hareketle binâ edilmiş; isâbetli olup olmaması bir yana, yaklaşık 150 yıldır dünyâ ...

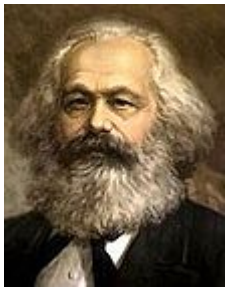
WIKIPEDIA

Marksizm

Vikipedi, özgür ansiklopedi

Siyaset serisinden

Marksizm

Teorik eserler

Komünist Manifesto
Komünizmin İlkeleri
Ekonomi Politiğin Eleştirisine Katkı
Das Kapital
Louis Napoleon Onsekizinci Brumaire
Grundrisse
Alman İdeolojisi
1844 Elyazmaları
Feuerbach Üzerine Tezler
Vladimir Lenin - Tüm eserler

Sosyal bilimler

Yabancılaşma · Burjuvazi
Küçük burjuvazi
Taban ve üstyapı
Sınıf bilinci
Meta fetişizmi
İstismar · İnsan doğası
İdeoloji · Proletarya
Özel mülkiyet
Şeyleşme · Kültürel hegemonya
Üretim ilişkileri
Bilimsel sosyalizm
Yoksullaştıran büyüme

Ekonomi

Kapitalist üretim biçimi
Sosyalist üretim biçimi
Sermaye birikimi
Meta
Marksist ekonomi

Komünizm
Ekonomik belirlenimcilik
Emek gücü · Değer Hukuku
Üretim araçları
Üretim biçimi
Kapitalizmin bakış açıları
Üretici güçler
Emek fazlası · Artı değer
Dönüşüm sorunu
Ücretli emek · Kriz teorisi · Herkesin katkısına göre

Tarih

Marx'ın tarih teorisi
Tarihsel materyalizm
Tarihi determinizm
Anarşizm ve Marksizm
Kapitalist üretim
Sınıf mücadelesi · Sosyalizm
Proletarya diktatörlüğü
İlkel sermaye birikimi
proleter devrim
Proleter enternasyonalizm
Dünya devrimi
Devletsiz komünizm

Felsefe

Diyalektik materyalizm
Sovyetler Birliği Felsefesi
Marksist doğa felsefesi
Konsey komünizmi
Sol komünizm
Marksist hümanizm
Marksist feminizm
Batı Marksizmi
Analitik Marksizm
Özgürlükçü Marksizm
Marksist otonomizm
Marksist coğrafya
Marksist edebiyat eleştirisi
Yapısalcı Marksizm
Sitüasyonist Enternasyonal
Post-Marksizm
Genç Marx
Açık Marksizm
Komünizasyon

Kişiler

Karl Marx · Friedrich Engels
Karl Kautsky · Eduard Bernstein
Georgi Plehanov · Rosa Luxemburg
Vladimir Lenin · Josef Stalin
Lev Troçki · Che Guevara
Mao Zedong · Louis Althusser

Georg Lukács ・Karl Korsch
Antonio Gramsci ・Antonie Pannekoek
Rudolf Hilferding
daha fazla

Kategoriler

Tüm kategorize makaleler

G・T・D (https://tr.wikipedia.org/w/index.php?title=%C5%9Eablon:Marksizm&action=edit)

Marksizm, özgün bir siyasal felsefe akımı, tarihin diyalektik materyalist bir yorumuna dayanan ekonomik ve toplumsal bir dünya görüşü, kapitalizmin Marksist açıdan çözümlenmesi, bir toplumsal değişim teorisi, Karl Marx'ın ve Friedrich Engels'in çalışmalarından çıkarılan, insanın özgürleşmesiyle ilgili bir düşünce sistemidir.

Marksizm bir *öğreti* olarak siyasal, ekonomik ve felsefi bir bütünlük içerir. Marksizm, ideolojik alanda esas olarak sınıflar savaşımı teorisini ortaya atan ve bu savaşımın zorunlu sonucu olarak proletarya diktatörlüğüne ve oradan da toplumsal eşitlik ve özgürlük dünyası komünizme varılacağını öngören bir öğreti olarak tanımlanır.

İçindekiler

Tarihçe
- Karl Marx ve Friedrich Engels
- 19. yüzyıl
- 20. yüzyıl
- 21. yüzyıl

Kavramlar
- Diyalektik ve Tarihsel Materyalizm
- Kapitalizmin Eleştirisi
- Devrim ve Sosyalizm

Marksizm ve siyaset
- Arka planı
- Sosyal demokrasi
- Sosyalizm
- Komünizm
  - Marksizm-Leninizm
  - Troçkizm
  - Maoizm

Yorumları
- Marksizm-Leninizm
- Avrokomünizm
- Revizyonizm karşıtlığı
- Troçkizm
- Anarşist-Komünizm

Eleştiriler

Kaynakça

Ayrıca bakınız
Dış bağlantılar

Tarihçe

Karl Marx ve Friedrich Engels

Ana maddeler: Karl Marx ve Friedrich Engels

Marx, ailesi ve Engels

Marksizme adını veren Karl Marx, döneminin en öne çıkan filozof, siyasetçi, ekonomist ve devrimcilerindendir. İşçi sınıfının sömürülmesinin mekanizmalarının ve üretim süreçlerine yabancılaşmasını incelemiş kapitalist üretim ilişkilerini araştırarak tarihsel materyalizmin temellerini atmıştır. İnsanlık tarihini sınıf savaşımı açısından analiz etmiş, bu fikirlerini 1848 yılında kaleme aldığı Komünist Manifesto'da dile getirmiştir: "Şimdiye kadarki tüm toplum tarihi sınıf mücadeleleri tarihidir.[1]

Marx'ın teorik çalışmalarında kendisine en büyük yardımı yine kendisi gibi Alman bir filozof olan Friedrich Engels yapmıştır. 1844 yılında bir araya gelen ikili aynı siyasi fikirleri benimsediklerini görerek Marx'ın 1883 yılındaki ölümüne kadar beraber çalışacak ve çok sayıda ortak esere imza atacaklardır.

1848 yılında Komünist Manifesto'nun yayınlanmasının ardından Belçika'dan sınırdışı edilen ikili Köln'e geçerek burada Neue Rheinische Zeitung adlı radikal sol gazeteyi çıkartmaya başlar. 1849 yılında buradan da ayrılmak zorunda kalan ikili Londra'ya geçer.

19 Haziran 1848 tarihli *Neue Rheinische Zeitung*

Siyasi ve yazın alanındaki faaliyetlerini Birleşik Krallık'ta sürdürürler. 1883 yılında Marx'ın ölümü üzerine Engels, Marx'ın yazmış olduğu eserlerin editörlüğü ve çevirmenliğini yapmak durumunda kalır. Bu dönemde kendisi de başta Ailenin, Özel Mülkiyetin ve Devletin Kökeni olmak üzere çeşitli eserler kaleme alır.

19. yüzyıl

Marksizm, 19. yüzyılda kendi açılarından zirveye ulaşmış olan üç düşünsel kaynaktan beslenmiştir: İngiliz ekonomi-politiği, Alman felsefesi ve Fransız ütopik sosyalizmi. Bu üç bileşen, Marx ve Engels tarafından yoğun bir entelektüel ve siyasal eleştiriden geçirilerek eşit ve özgür bir insanlık ütopyasının yaşama geçirilmesinin teorisi ve pratiği olarak Marksizm'de erimiş ve dönüştürülmüştür.

Marksizm fikirleri Avrupa kıtasındaki 1848 Devrimleriyle ayaklanan işçi sınıfı hareketinin içine doğar. Özellikle aydınlar, düşünürler ve siyasetçiler arasında bilinir hale gelse de emekçiler arasında geniş bir etkiye derhal sahip olmaz. Birinci Enternasyonal örgütlenmesiyle bilinir hale gelen Marksizm, Paris Komünü gibi ayaklanmaları etkilese de belirleyici ideoloji olmayacaktır. Kısa ömürlü de olsa Paris Komünü deneyimini selamlayan Marx ve Engels yaptıkları eleştirilerle süreci değerlendirerek bu deneyimi işçi

sınıfının ilk özgün devrimci hükûmeti olarak tanımlamışlardır. Bu değerlendimeler Marksizmdeki proletarya diktatörlüğü ile bütünleşiktir.

1848 tarihli Komünist Manifesto

20. yüzyıl

Bu dönemde Rus İmparatorluğunda yaşanan Şubat Devrimi ile çarlık rejiminin devrilmesi ve sonrasında Rusya Sosyal Demokrat İşçi Partisi içindeki Lenin önderliğindeki Bolşeviklerin Ekim Devrimi ile iktidarı almalarıyla yeni bir ayrım yaşanır. Bolşevikler özellikle I. Dünya Savaşı sırasında sosyal demokrat partilerin işçi sınıfı siyaseti aleyhine olacak şekilde ulusal burjuvaziyle ittifak yapmasını eleştirir. Bu yüzden II. Enternasyonal yerine artık III. Enternasyonalin gündemde olduğu belirtilerek bu yönde örgütlenme yapılır.

Marksizm-Leninizm bu dönemlerde sık sık gündemde olacak, yaşanan yeni altüst oluşlarda temel referans noktası haline gelecektir. II. Dünya Savaşı'nın ardından Doğu Avrupa ülkelerinde kurulan sosyalist rejimler, Çin Devrimi'nin 1949 yılında başarıya ulaşması ve 1959 yılındaki Küba Devrimi ile Fidel Castro önderliğinde iktidarı ele geçiren 26 Temmuz Hareketi sayesinde marksizmden etkilenen siyasi hareketlerin çeşitli ülkelerde başa geçtiği görülür.

21. yüzyıl

Sovyetler Birliği'nin dağılması ve Doğu Blokunun çözülmesiyle beraber marksist ideolojinin yenildiği ve tarihin bu anlamda sonu geldiği iddia edilmiştir.[2] Buna rağmen özellikle marksist eğilimli Küba hükûmetinin ideolojik etkisinden etkilenerek Latin Amerika'da birbirinin ardı sıra iktidara gelen marksist eğilimli iktidarların sayısı artmıştır.[3]

Kavramlar

Diyalektik ve Tarihsel Materyalizm

Ana maddeler: Diyalektik Materyalizm ve Tarihsel materyalizm

Metodolojik açıdan Marksizmin bir tanımı da, aynı zamanda Marksist felsefi düşüncenin tanımlamasını da veren ve bilimsel bir yöntem olarak sunulan diyalektik materyalizmdir. Marx diyalektiği Hegel'den almış, onu materyalizm temeline oturtmuş ve kendi ifadesiyle, Hegel'in başaşağı duran yöntemini ayakları üzerine doğrultmuştur. *Diyalektik materyalizm* bu bileşimin bir ürünüdür. Marx, Feuerbach'ın materyalizmini eleştirmiş ve *Feuerbach, dinsel özü, insan özüne indirger. Ama insan özü, tek tek bireyin doğasında bulunan bir soyutlama değildir. Bu öz aslında toplumsal ilişkiler bütünüdür* demiştir. Diyalektik materyalizmin toplumsal-tarihsel alana uyarlanmasıyla da ortaya yeni bir paradigma "tarihsel materyalizm" çıkmıştır. Birçok sosyal bilimci çalışmalarını bu paradigma temelinde yapılandırmıştır.

Diyalektik ve tarihsel materyalizm sayesinde, insanlık tarihinin başlangıcından itibaren açıklanması ve özellikle sınıflı toplumun kuruluşu, *ilkel komünal toplum*dan komünizme gelişmesi ve varacağı aşamaların maddi toplumsal yapıdan çıkarılması amacıyla çalışmalar yapılmıştır. Bu toplumsal-tarihsel gelişme temelde maddi bir süreçtir, yani her tür iradeden bağımsız olarak, kendi iç yasaları gereği bu süreç ilerlemektedir. Bununla birlikte Marksizm'de *irade*nin yadsındığı söylenemez, aksine belirgin bir sekilde *irade*ye yer verilir. Bu irade bireylerin ya da belirli bir gurubun iradesi değil, *işçi sınıfı*nın iradesidir. Burada Marx'ın teorisi,

toplumsal maddi koşullar ile işçi sınıfının iradesinin çakışmakta olduğunu öne sürer. Bu şekilde Marx, kapitalist toplumsal yapının çözümlemesine, maddi çelişkilerinin ortaya konulmasına ve bunların değiştirilmesinin yöntemlerinin bulunmasına yönelir. Çünkü, Marksizmin düsturlarından ilki, aslolanın *dünyayı anlamak değil onu değiştirmek* olduğudur.

Tarihi materyalist bakış açısıyla inceleyen teoride toplumun gelişmesinin tarihçesi ve dinamikleri insanların topumsal yapı içindeki üretim ilişkileriyle birlikte anlaşılmaya çalışılır. Toplumdaki ekonomik altyapı toplumsal sınıfları, siyasi yapıları ve ideolojileri belirler. buna göre altyapı olarak değerlendirilen üretim güçleri, üretim ilişkileri, toplumsal iş bölümü ve mülkiyet ilişkiler üstyapı olarak adlandırılan kültürü, ideolojiyi, siyasi kurumları ve toplumsal yönetim biçimini belirler.[4] Marx bu sosyo-ekonomik çelişkilerin kendisini aşağıdaki toplumsal yapılar şeklinde gerçekleştirdiği ve gerçekleştireceğini öngörür:

1. İlkel komünizm: Kabile topluluklarının birlikte yaşayışı
2. Köleci toplum: Kabileler gelişerek şehir devletlerini oluşturur, aristokrasinin doğuşu
3. Feodalizm: Aristokrasi iktidarı, tüccarlar kapitalistlere evrilir
4. Kapitalizm: İktidarda kapitalistler vardır, üretim emeğini kiralamak durumundaki proletarya tarafından gerçekleştirilir
5. Sosyalizm: Sınıf bilinci kazanan işçiler devrimle iktidarı alır ve üretim araçlarını kamulaştırır
6. Komünizm: Sınıfsız ve devletsiz toplum, tüm dünyada sosyalist iktidarların başa gelmesi sonucu oluşur

Kapitalizmin Eleştirisi

Bir kişi tüketeceğinden fazlasının üretiminde emek gücünü harcadığı durumlarda sömürülmektedir. Sömürü mekanizması artı değerin oluşmasıyla doğrudan ilişkilidir. Sömürü, sınıflı her toplumun ortak bir özelliği olagelmiştir. Toplumsal alanda bir sınıfın iktidarı ve dolayısıyla üretim araçlarının mülkiyetini elinde bulundurması diğer sınıfları sömürebilmesinin olanağını sağlar. Kapitalizmde emek-değer teorisine göre bir metanın değeri onun üretilmesi için gerekli emek süresindedir. Bu koşullarda işçi tarafından üretilen değer ile emeği karşılığında aldığı değer arasındaki farkı oluşturan artı değer kapitalist sömürünün temelidir.

Kapitalizm öncesi ekonomik modellerde işçinin sömürüsü fiziksel zor kullanılarak sağlanırdı. Kapitalist üretim tarzında aynı sonuç farklı şekilde sağlanır. İşçi, üretim araçlarının mülkiyetine sahip olmadığından aç kalmamak için kapitalist sömürü ilişkileri içinde çalışmak zorundadır. Gönüllü gibi görünen bu emek sürecine katılım, kapitalistler tarafından bir *özgürlük* olarak adlandırılsa da işçi çalışmak veya açlıktan ölmek arasında seçim yapmak durumundadır.

Marksizm ayrıca kapitalist üretim biçimi yüzünden yaşanan yabancılaşma sürecine de dikkat çeker. Üretim araçlarıyla olan ilişkilerine göre sosyal sınıfların aşağıdaki şekilde gerçekleştiğini belirtir:

1. Proletarya: Emek güçlerini satan kişilerden oluşur, kapitalist üretim biçiminde üretim araçlarına sahip değildirler. Kapitalist üretim biçimi içinde proletarya eline geçen ücretten daha çok değer ürettiği için sömürülmektedir.
2. Burjuvazi: Üretim araçlarına sahip sınıftır. Proletaryanın emek gücünü satın alarak onu sömürecek koşullarda çalıştırır. Küçük burjuvazi olarak adlandırılan bir alt sınıfı da bünyesinde barındırır.
   Küçük burjuvazi: İşçi çalıştırmasına rağmen kendisi de çalışan kişilerden oluşur. Marksizm üretim araçlarının gelişmesiyle birlikte bu ara sınıfın eriyerek proletaryaya dahil olacağını öngörür.
3. Lümpen proletarya: Ekonomik üretime katkıda bulunmayan ve para karşılığı farklı işleri yapmaya hazır olan suçlular, dilenciler, serseriler vb bu gruba dahil edilir.

4. Toprak ağalığı: Kapitalizm döneminde de hâlâ güç ve servet sahibi olan tarımsal üretimde söz sahibi sınıf.
5. Köylülük: Tarım alanında faaliyet gösteren dağınık bir sınıf, tarihsel olarak çoğunluğu proletaryanın saflarına geçerken bir kısmı toprak ağası olabilmektedir.

Marksizm işçilerin sınıf bilincine sahip olmaksızın sınıfları ve toplumları için tarihsel bir mücadele başlatamayacaklarına vurgu yapar.

Devrim ve Sosyalizm

Marksizm insanlık tarihinin ilerleyişi gereğince kapitalizmden sosyalizme geçişi kaçınılmaz olarak nitelendirir.

Marksizm ve siyaset

Marx'ın ölümünden sonra teorik arka planını Marksizme dayandıran çok farklı özneler çok farklı siyasi hatları takip etmiştir. Marksistler arasındaki ilk büyük ayrım sosyalizme geçiş sürecine dair yaşanmıştır. Sosyal demokrasi bu sürecin reformlarla burjuva parlamenterizmi dahilinde olacağını öne sürerken komünistler sosyalizme geçişin devrim sayesinde olacağını iddia etmişlerdir. Kopuş I.Dünya Savaşı başlangıcında kendi ulusal burjuva hükûmetlerini destekleme kararı alan II. Enternasyonalin dağılmasıyla kesinleşmiştir. Ekim Devriminin başarısının ardından Bolşevikler III. Enternasyonalin kurulduğunu ilan etmişlerdir.

> Marksizm bana toplumun ne olduğunu öğretti. Ormanda kaybolmuş, gözleri bağlanmış birisiydim, neresi kuzey neresi güney bilmiyordum. Eğer sınıf savaşımının tarihini anlamazsanız veya en azından toplumun zenginlerle fakirler arasında bölündüğüne dair kesin bir bakışa sahip değilseniz ve aynı kişilerin diğerlerini boyunduruk altına alarak sömürdüğünü görmüyorsanız hiçbir şey bilmiyorsunuz ve ormanda kaybolmuşunuz demektir.
>
> Kübalı devrimci ve Marksist-Leninist siyasetçi Fidel Castro[5]

Arka planı

1917 yılında Rus İmparatorluğunda Ekim Devrimi ile iktidarı alan Bolşevikler, Marksist teorideki proletarya iktidarının pratiğe geçirilmesi alanında ilk büyük ölçekli deneme olur. Yeni hükûmet sürmekte olan I. Dünya Savaşının yanı sıra karşı-devrimci ayaklanmalar, iç savaş ve yabancı askeri müdahaleye maruz kalır. Bu olumsuz durum karşısında Bolşevik lider Lenin sosyalizmin zaferinin çok sayıda farklı ülkedeki işçilerin ortak mücadelesiyle ancak kurulabileceğini belirterek devrimin hızla yayılması gerektiğini vurgular. Ekim Devrimi, zaferi izleyen yıllarda dünya çapında devrimci bir dalga yaratmayı başarsa da beklenenin aksine Batı Avrupa sanayileşmiş kapitalist ülkelerinde işçiler iktidarı alamaz. Özellikle Alman Devrimi komünistlerin kanlı bir şekilde batırılmasıyla sonuçlanınca ve Sovyet-Polonya Savaşındaki başarısızlığın ardından Sovyetler Birliği yalnız kalmıştır. Bu dönemde ülkede önce Savaş Komünizmi sonra Yeni Ekonomi Politikası uygulanacaktır. Uluslararası siyasi ortamın giderek yeni bir dünya savaşına gitmeye başladığı dönemde ülke her ne pahasına olursa olsun sanayileşme hamlesine girişmiştir.[6]

Çin'de kurulmuş olan ulusalcı Kuomintang partisindeki Marksist üyeler Çin Komünist Partisine karşıydılar. Sun Yat-sen'in ölümünden sonra partinin başına geçen Çan Kay Şek döneminde ayrılık komünistlerin katledilmesine kadar vardırılacaktır. Çin Devriminin ardından Kuomintang Tayvan'a kaçacaktır.

II. Dünya Savaşı'nın ardından Nazi Almanyasının işgal ettiği ülkeleri özgürleştiren Kızılordu bu ülkelerde Sovyet yanlısı sosyalizan rejimlerin iktidara gelmesini sağlamıştır. Bunun haricinde Sovyetler Birliğinin askeri varlığından bağımsız bir şekilde iktidarı alabilmiş marksist eğilimli partiler Çin, Yugoslavya,

Vietnam, Güney Yemen, Etiyopya ve Küba gibi ülkelerde iktidarı alacaktır. Aynı ideolojiye bağlı olsalar da bu ülkeler arasında siyasi ayrılıklar yaşanmıştır.[7]

1991 yılında Sovyetler Birliği'nin dağılmasının ardından ortaya çıkan Rusya artık kendisini marksist bir rejim olarak tanımlamamaktadır. Özellikle Soğuk Savaşın sona ermesiyle beraber marksizm ideolojik olarak varlığını sürdürse de küresel anlamda etkin bir konumda bulunmamaktadır.

Sosyal demokrasi

Ana madde: Sosyal demokrasi

Sosyal demokrasi

Gelişme

Hümanizm
Aydınlanma Çağı
Fransız Devrimi
Ütopik sosyalizm
Sendikacılık
1848 Devrimleri
Ortodoks Marksizm
Revizyonizm
Reformizm
Kademecilik
Frankfurt Deklarasyonu

Fikirler

Temsilî demokrasi
İnsan hakları
Ekonomik demokrasi
İşçi hakları
Karma ekonomi
Kamulaştırma
Refah devleti
Adil ticaret
Çevre koruma
Ren Kapitalizmi
Laiklik
Sosyal korporatizm
Sosyal piyasa ekonomisi
Folkhemmet

Çeşitleri

Liberal sosyalizm
Bernsteinizm
İsveç Modeli

Godesberg
Üçüncü Yol

Kişiler

Sosyal demokratların listesi
· Obafemi Awolowo · Eduard Bernstein · Zülfikar Ali Butto · Hjalmar Branting · John Curtin · Ignacy Daszyński · Tommy Douglas · Bülent Ecevit · Jean Jaurès · Zhang Junmai · Tetsu Katayama · Ferdinand Lassalle · René Lévesque · Nelson Mandela · Ramsay MacDonald · Cevahirlal Nehru · José Batlle y Ordóñez · Georgi Plehanov · Michael Joseph Savage · Belinda Stronach

Organizasyonlar

Sosyal Demokrat partiler
Sosyalist Enternasyonal
Uluslararası Sosyalist Gençlik Birliği
Avrupa Sosyalistler Partisi
Genç Avrupalı Sosyalistler
Uluslararası Sendikalar Konfederasyonu
SAMAK

G · T · D (https://tr.wikipedia.org/w/index.php?title=%C5%9Eablon:Sosyal_demokrasi&action=edit)

Sosyal demokrasi 19. yüzyılın sonuyla 20. yüzyılın başında ortaya çıkan siyasi bir akımdır. Bu dönemde çoğunluğu sosyalist devrimci ve Marksistlerden oluşan gruplar hem sosyalizm mücadelesi veriyor hem de bulundukları ülkelerde demokrasinin geliştirilmesi için çalışıyorlardı. Sosyal demokratların geleneksel olarak ayrılmasına sebebiyet veren görüş farklılığı sosyalizmin sınıf savaşımı, devrim ve proletarya diktatörlüğüyle gerçekleşebileceğini reddetmeleridir. Günümüzdeki sosyal demokrasi akımı sosyalizmin devrim değil evrim yoluyla elde edileceğini ileri sürerler. Bu tutum akımın özellikle komünistlerce kapitalizm içi reformist bir hareket olarak tanımlanarak eleştirilmesiyle karşılaşır. Sosyal demokratlar ve komünistler farklılıklarına rağmen I. Dünya Savaşına kadar II. Enternasyonal örgütü içinde bir arada yer almışlardır. Ancak sosyal-demokratlar kendi ulusal burjuva hükûmetlerini savaş sırasında destekleme kararı aldıklarında komünistler tarafından işçi sınıfına ihanet etmekle suçlanmışlardır. Ekim Devriminden sonra reform yanlısı sosyal demokratlar *sosyal-demokrat* ismini korurlarken, devrimci sosyalistler kendilerine *komünist* demeye başlar. Bu dönemde III. Enternasyonal kurulacaktır. Özellikle Batı Avrupada 20. yüzyılın ortalarından sonra ortaya çıkan Avro komünizm akımına uyan bazı komünist partiler de sınıf savaşımını bıraktıklarını açıklamışlardır.[8]

Sosyalizm

Sosyalizm

Gelişme

Sosyalizmin Tarihi

Fikirler

Ekonomik planlama ·
İlkel sosyalist birikim
· Fırsat eşitliği · Ekonomik demokrasi
Adhokrasi · Teknokrasi
Öz-yönetim · Doğrudan demokrasi
Kamu mülkiyeti · Ortak mülkiyet
Sosyal temettü · Temel gelir
Üretim kullanmak için
Ayni hesaplanması · Çalışma çeki
Endüstriyel demokrasi · İşbirliği
Malzeme denge muhasebesi
Sosyal mülkiyet · Ekonomi

Çeşitleri

Tarım · Devlet · Demokratik
Yeşil · Esnaf · Marksist
Liberter · Liberal · Karşılıkçılık
Piyasa · Bilimsel · Devlet
Anarşizm · Sendikalizm · Sosyal demokrasi
Dini · Feodal · Burjuva · Devrimci
21. yüzyıl sosyalizmi
Ütopik
Afrika sosyalizmi

Kişiler

Charles Hall · Claude Henri de Saint Simon
Robert Owen · Charles Fourier
William Thompson
Thomas Hodgskin
Louis Blanc · Moses Hess
Karl Marx · Friedrich Engels
Ferdinand Lassalle
William Morris · Jones Ana
Eugene V. Debs · John Dewey
Enrico Barone · Ben Tillett
Edvard Kardelj · Robin Hahnel
Michael Albert · Mirsaid Sultangaliyev

Organizasyonlar

Birinci Enternasyonal
(Uluslararası Emekçiler Birliği)
İkinci Enternasyonal
Üçüncü Enternasyonal (Komintern)
Dördüncü Enternasyonal
Beşinci Enternasyonal
Sosyalist Enternasyonal
Dünya Demokratik
Gençlik Federasyonu
Uluslararası Sosyalist
Gençlik Birliği
Dünya Sosyalist Hareketi

Sosyalizm portalı

Siyaset portalı

G · T · D (https://tr.wikipedia.org/w/index.php?title=%C5%9Eablon:Sosyalizm&action=edit)

Sosyalist terimi günümüzde birbirinden farklı ideolojiler için kullanılmaktadır. Sosyal demokratlardan temelde farklı olmasalar da daha sol tarafta yer alan demokratik sosyalistlerle geleneksel Marksist-Leninistler de bu şekilde çağrılabilmektedir. Marksist-Leninistler şimdiye kadar hep tek parti rejimi olarak gerçekleşmiş olan sosyalist devlet kurulmasını savunurken, demokratik sosyalistler sosyal reformlarla gelişmeyi savunur. Sovyetler Birliği'nin dağılmasının ardından kendisini sosyalist olarak tanımlayan ülke sayısında düşüş gözlenmiştir, günümüzde Kuzey Kore, Laos, Vietnam, Nepal, Küba ve Çin iktidarda sosyalistlerin oldukları ülkelerdir.

Ancak buna rağmen bir partinin veya hükûmetin kendisini sosyalist olarak adlandırmasıyla uyguladığı ekonomik veya sosyal politikaların farklı olmasını dışlamamaktadır. Kendisini sosyalist olarak tanımlayan Çin Halk Cumhuriyeti Hükûmeti geniş bir özel sektörün ülkede gelişmesine izin vermekte, böylece üretim araçlarının kamu mülkiyetinde olmasını içeren sosyalist ideallere karşı gelmektedir.

Komünizm

Siyaset serisinden

Komünizm

Kavramlar

Diyalektik materyalizm · Marksist ekonomi · Tarihsel materyalizm · Artı değer · Üretim biçimi · Sınıf mücadelesi · Sınıfsız toplum · Proleter enternasyonalizm · İşçi öz-yönetim · Dünya devrimi · Tek ülkede sosyalizm

Yönleri

Komünist devlet · Komünist parti · Komünist devrim · Komünist sembolizm · Komünizm ve din · Komünizmin Tarihi

Çeşitleri

Marksizm · Marksizm-Leninizm · Troçkizm · Maoculuk · Luxemburgizm · Titoizm · Stalinizm · Castroizm · Guevarizm · Hocaizm · Juche · Sol komünizm · Konsey komünizmi · Anarşist komünizm · Dinî komünizm · Hıristiyan komünizm · Avrupa komünizmi · Dünya komünizmi · Devletsiz komünizm · Ulusal komünizm · İlkel komünizm · Bilimsel komünizm

Uluslararası

Komünist Birliği · Birinci Enternasyonal · İkinci Enternasyonal · Üçüncü Enternasyonal · Dördüncü Enternasyonal

Önde gelen isimler

Karl Marx · Friedrich Engels · Rosa Luxemburg · Vladimir Lenin · Leon Trotsky · Joseph Stalin · Ho Chi Minh · Mao Zedong · Josip Broz Tito · Enver Hoxha · Fidel Castro · Che Guevara

İlgili kavramlar

Antikapitalizm · Antikomünizm · Soğuk Savaş · Komünizmin eleştirileri · Komünist parti kurallarına eleştiriler · Proletarya diktatörlüğü · Sol siyaset · Yeni Sınıf · Yeni sol ·

Tasfiyecilik · Sosyalizm · Sosyalizm · Sosyalist vatanseverlik · Kapitalist yolcular · Kızıl siyasi üs · Öncü parti · Devrimci durum · Parti genel çizgisi · *Bütün ülkelerin işçileri, birleşin!* · *Savaşa Hayır, Ancak Sınıf Savaşı* · Komünizmin 20 yılı

Eserler

Vladimir Lenin – Tüm eserler

G · T · D (https://tr.wikipedia.org/w/index.php?title=%C5%9Eablon:Kom%C3%BCnizm&action=edit)

Marksizme ideolojik olarak bağlı olduklarını ilan eden çok sayıda devlet ya bir komünist partinin tek başına veya çok sayıda farklı grubun bir çatı altında bulunduğu komünist bir partide iktidarda olmuştur. Hükümetteki komünistlerin varlığından dolayı bu ülkelere komünist devletler dense de *komünizm* tanımı dünya çapındaki sınıfsız toplumu tanımladığı için yanlıştır. Bu ülkeler sosyalisttir ve *komünist devlet* kendi içinde bir oksimorondur.

Komünist hükûmetler tarihsel olarak bazı karakteristik uygulamalarla anılırlar. Bunlar arasında planlı ekonomi, sanayileşme, üretim araçlarının kamulaştırılması, toprak reformu sayılabilir. Çoğu uygulamada merkezi bir devlet yapısı ile birlikte başında komünist partinin bulunduğu idari yapı dikkat çekicidir.

Marksizm-Leninizm

Marksizm-Leninizm, Leninizm olarak da adlandırılan, Lenin tarafından Marksizm'in geliştirilmesine verilen isimdir. Siyasi alanda farklı hatta birbirinin karşıtı özneler Marksist-Leninist olduklarını öne sürebilirler. Genel olarak içeriğinde öne çıkan yanlar kapitalizmin bir devrim sonunda devrilmesi, proletarya diktatörlüğünün kurulması, öncü komünist parti önderliğinde sosyalizm yolunda ilerlenmesidir. Leninizm, kapitalizmin ancak devrimle devrilebileceğini öne sürerek evrimci reform çabalarını mahkûm eder. Leninizm'e bağlı bir öncü partinin temel amacı proletaryaya sınıfı bilincinin taşınmasıdır. Sınıf ve tarih bilincine sahip işçi sınıfı örgütlenecek ve siyasi iktidara el koyacaktır. Devrimin ardından iktidardaki işçi sınıfı kendi diktatörlüğünü kurarak sosyalizmi kurmaya girişecektir.

Troçkizm

Troçkizm, Troçki tarafından Marksizmden esinlenerek geliştirilen bir ideolojidir. Troçki kendisini *Bolşevik-Leninist* olarak tanımlar, geleneksel Marksist olarak görür. Siyasi alanda Troçki'nin fikirleri özellikle Stalin'den tamamen ayrılır. Troçkizmin öne çıkan farkı sürekli devrime olan vurgudur. Troçki, burjuva demokratik devrimlerini tamamlanmamış ülkelerde gerçekleşecek proletarya devrimlerinin kapitalist ülkelerle çevrili bir durumda ayakta kalamayacağını, ayakta kalabilmesi için özellikle gelişkin işçi sınıfına sahip sanayileşmiş ülkelerde sosyalist devrimlerin gerçekleşmesi gerektiğini savunur.[9]

Maoizm

Maoculuk

Temel kavramlar

Marksizm-Leninizm
Anti-Revizyonizm
Üç Dünya Kuramı

Sosyal-emperyalizm
Kitle çizgisi
Antagonist çelişki
Halk savaşı
Kızıl siyasi üs
Kültür Devrimi
Yeni Demokrasi
Tarım sosyalizmi
Kapitalist yolcular
Kağıttan kaplan

Önde gelen Maocular

Mao Zedong
Chen Boda · Abimael Guzmán
İbrahim Kaypakkaya · Lin Piao
Çaru Mazumdar · Siraj Sikder
Pierre Mulele · Huey P. Newton
Prachanda · Jiang Qing
Jose Maria Sison · Yao Wenyuan
Zhang Chunqiao · Samir Amin
Li Minqi · Charles Bettelheim
Bob Avakian · Faiz Ahmad

Uluslararası

Marksist-Leninist Konferansı
Partiler ve Organizasyonlar
Devrimci Enternasyonalist Hareket

Ülkelerdeki partiler

Afganistan · Arjantin · Bangladeş · Bolivya
Bhutan · Kanada · Kolombiya · Ekvador · Hindistan · İran · İtalya · Japonya · Nepal · Norveç · Peru · Filipinler · Portekiz · Sri Lanka · Türkiye · ABD

Ana kitaplar

Çelişki Üzerine · *Küçük Kırmızı Kitap* · *Gerilla Savaşı* · *Uzun Süreli Savaş Üzerine*

İlgili konular

Çin Komünist Partisi
Naksalit
Çin-Sovyet ayrılığı

G · T · D (https://tr.wikipedia.org/w/index.php?title=%C5%9Eablon:Maoculuk&action=edit)

Maoizm, Çin Komünist Partisi lideri Mao Zedong tarafından Marksizm-Leninizmi geliştirdiği öne sürülen öğretilerdir. Çin Komünist Partisi tarafından Maoizm tanımlamasının yerine *Mao Zedong Düşüncesi* tercih edilmelidir. Bununla birlilte maoizmi benimseyen siyasi partiler genelde *Marksist-Leninist* tanımlamasını tercih eder. Çin'de *Mao Zedong Düşüncesi* resmî doktrin olarak benimsenmektedir. Mao, Marksizm-Leninizm kapsamında devrimin öncü güç kaynağı olarak tanımlanan sanayi proletaryasının dışında köylülüğün ihmal edildiğine vurgu yapar. Komünist partinin öncülüğünde kırsal alanda verilen önce halk savaşı teorisi bu şekilde geliştirilir. Mao, özellikle ülkenin çoğunluğunu köylülerin oluşturduğu durumlarda sosyalizmin ilk evrelerinde bu stratejinin geçerli olduğunu savunmuştur. Diğer marksist ideolojilerin tersine maoizm, askeri doktrini de içerecek şekildedir.

Yorumları

Marksizm-Leninizm

Ana madde: Marksizm-Leninizm

Dünya siyasi hayatına yaptığı etki bakımından Marksizm içindeki en büyük akımların başında gelir. Genellikle Bolşevizm olarak da tanımlanan akımın siyasi özneler ele alındığında dünya ölçeğinde büyük etkisi olduğu görülebilir. Bu terim Sovyetler Birliği Komünist Partisi tarafından Lenin'in Marksizmin üzerine yaptığı ideolojik geliştirmeleri tanımlamak için kullanılmıştır. Lenin'in düşüncelerini savunanlar yapılan geliştirmelerin Marksizmin asıl teorik temeline sadık kalınarak emperyalizm dönemini uygun hale getirilmesi olduğunu savunurlar:

> “Leninizm emperyalizm koşullarında gelişmiş ve tanımlanmıştır, bu dönemde kapitalizmin çelişkileri olağanüstü gelişmiş, proletarya devrimi acil ve pratik bir sorun haline gelmiştir, işçi sınıfının devrime hazırlandığı eski dönemin sonuna gelinmiş ve kapitalizme doğrudan saldırı dönemine girilmiştir.”
>
> —Stalin[10]

Leninist emperyalizm tanımının stratejik bir çıkarsaması da sanayileşmiş ülkelerdeki işçi sınfının aynı ülkelerin deniz aşırı sömürgelerinde boyunduruk altında bulunan ve bağımsızlık mücadelesi veren halklarla dayanışma gereğinin önemine vurgu yapmasıdır.

Avrokomünizm

Avrokomünizm veya Avrupa komünizmi, 1970'li yıllarda İtalyan Komünist Partisi ve İspanyol Komünist Partisi başta olmak üzere bazı Batı Avrupa komünist partilerinde ortaya çıkan bir anlayıştır. Sovyet geleneğinden farklı bir hat izlemek isteyen Santiago Carrillo tarafından formüle edilmiştir. İtalya'da ise teorik olarak Antonio Gramsci'ye dayandırılmak istenmiştir. Buna göre proletarya diktatörlüğü fikri reddedilmiş, geleneksel Marksist-Leninist esaslardan vazgeçilmiştir. Özellikle Arnavutluk Emek Partisi lideri Enver Hoca tarafından eleştirilen siyasetin temeli Nikita Kruşçev'in barış içinde bir arada yaşama siyasetine dayandırılır.[11]

Revizyonizm karşıtlığı

Marksist-Leninistler arasında özellikle Kruşçev politikalarını kabul etmeyen siyasi partiler de bulunmaktadır.[12] Bu politikalar revizyon olarak adlandırıldığı için bu siyasetin karşıtlığı da revizyonizm karşıtlığı olarak değerlendirilmektedir. Çin Halk Cumhuriyeti ile birlikte Sovyetler Birliğini revizyonist olarak tanımlayan Arnavutluk ise Üç Dünya Teorisinin üzerine Maoizmden uzaklaşmıştır.

Troçkizm

Sovyetler Birliği Komünist Partisi Merkez Komitesinden ve sonrasında ülkeden uzaklaştırılan Lev Troçki, iktidardaki yönetimi dejenere bürokratik bir kast olarak tanımladıktan sonra alaşağı edilmesini savunur duruma gelecektir. Aynı bakış açısı Marksist-Leninist yönelimli sosyalist yönetimlerin iktidarda oldukları ülkelere karşı da geliştirilmiştir.

Anarşist-Komünizm

Komünizmin ancak otorite ve mülkün ortadan kaldırılmasıyla geleceğine inanan görüştür. Anarşizmin devlet karşıtlığıyla komünal anlayışı birleştirir. İspanya darbesiyle Katalonya'da 3 yıl sürmüş anarko-komünist bir ülke kurulmuştur.

Eleştiriler

Marksizm tüm siyasi akımlar tarafından çeşitli şekilde eleştirilmiştir. Sosyal-demokratlar sosyalizme proletarya devrimi sonucunda ulaşılabileceğini kabul etmezken, anarşistler sosyalizmde devlet aygıtının varlığını korumasını reddederler. Siyasi olarak solda olmayan akımların Marksizme yönelik eleştirileri daha çok sosyalizme karşı olarak değerlendirilebilir. Marksizmin ekonomik alandaki dayanaklarının eleştirilmesine ek olarak özellikle Frankfurt Okulu tarafından geliştirilen sosyal, toplumsal, siyasi eleştiriler de bulunmaktadır.

Kaynakça

1. ^ Karl Marx, Friedrich Engels,Komünist Parti Manifestosu NK Yayınları İstanbul 2003 3.Baskı Almancadan çeviren: Erkin Özalp s.11
2. ^ Bakınız Francis Fukuyama'nın *Tarihin Sonu ve Son İnsan* adlı eseri
3. ^ Bunlar arasında Simón Bolívar'a ithafen Bolivarcı Devrim sürecinde olduğu belirtilen Hugo Chavezli Venezuela, Daniel Ortegalı Nikaragua, Evo Moralesli Bolivya, Rafael Correalı Ekvador sayılabilir
4. ^ (https://www.marxists.org/archive/marx/works/1859/critique-pol-economy/preface.htm)Ekonomi Politiğin Eleştirisine Katkı adlı eserin giriş kısmı **(İngilizce)** 8 Aralık 2011 tarihinde erişilmiştir
5. ^ Castro, s.100
6. ^ Bu döneme dair değerlendirmede bulunan Troçki ve taraftarları Stalin tarafından uygulamaya konuan *Tek ülkede sosyalizm* siyasetinin yanlış olduğunu ve ülkede artık işçi sınıfının iktidarda olmadığını iddia ederler
7. ^ Bakınız Çin-Sovyet ayrılığı, Tito–Stalin ayrılığı
8. ^ Bakınız İspanyol Komünist Partisi ve İtalyan Komünist Partisi
9. ^ Bu bağlamda Troçki, Sovyetler Birliğinde iktidarın işçi sınıfında değil dejenere bir bürokraside olduğunu iddia eder
10. ^ Leninizmin Temelleri (http://www.marx2mao.com/Stalin/FL24.html#c1) **(İngilizce)** 15 Aralık 2011 tarihinde erişilmiştir
11. ^ Enver Hoca, *Eurocommunism is anti-communism* 8 Nentori Publishing House, Tiran 1980 s.252

L2. ^ Sovyetler Birliği Dışişleri Bakanlığı yapmış olan Vyaçeslav Molotov Kruşçev tarafından tasfiye edildikten sonra izlenen siyasi politikayı şiddetle eleştirmiştir

- Sosyalizm ve Toplumsal Mücadeleler Ansiklopedisi, İletişim Yayınları, 1987
- Castro, Fidel; Ramonet, Ignacio, *My Life: A Spoken Autobiography* New York: Scribner 2009 ISBN 9781416562337

Ayrıca bakınız

- Genç Marx
- Marx'ın insan doğası kuramı
- Marksist edebiyat kuramı
- Marx'ın yabancılaşma teorisi

Dış bağlantılar

- Vikisöz'de **Marksizm** ile ilgili sözler mevcuttur.
- Marksist internet arşivi (https://www.marxists.org/)

G • T • D (https://tr.wikipedia.org/w/index.php?title=%C5%9Eablon:Vladimir_Lenin&action=edit)

Vladimir Lenin - Tüm Eserleri

G • T • D (https://tr.wikipedia.org/w/index.php?title=%C5%9Eablon:Dola%C5%9F%C4%B1m&action=edit)

Kitaplar

"Halkın Dostları" Kimlerdir ve Sosyal-Demokratlara Karşı Nasıl Savaşırlar? • *Ekonomik Romantizmin Bir Karakterizasyonu* • *Reddettiğimiz Miras* • *Rusya'da Kapitalizmin Gelişmesi* • *Ne Yapmalı?* • *Bir Adım İleri, İki Adım Geri* • *Demokratik Devrimde Sosyal-Demokrasinin İki Taktiği* • *Materyalizm ve Ampiryokritisizm* • *Felsefe Defterleri* • *Ulusların Kendi Kaderini Tayin Hakkı* • *Sosyalizm ve Savaş* • *Marksizmin Bir Karikatürü ve Emperyalist Ekonomizm* • *Emperyalizm, Kapitalizmin En Yüksek Aşaması* • *Devlet ve Devrim* • *Bolşevikler İktidarı Ellerinde Tutabilecekler mi?* • *Proleter Devrimi ve Dönek Kautsky* • *"Sol" Komünizm, Bir Çocukluk Hastalığı* •

G • T • D (https://tr.wikipedia.org/w/index.php?title=%C5%9Eablon:Dola%C5%9F%C4%B1m&action=edit)

Kısa içerikli eserler

Nisan tezleri • *Barış Kararnamesi* • *Toprak Kararnamesi* • Lenin'in Vasiyeti • Vladimir Lenin konuşmaları

G • T • D (https://tr.wikipedia.org/w/index.php?title=%C5%9Eablon:Dola%C5%9F%C4%B1m&action=edit)

İlişkili maddeler

Marksizm • Marksizm-Leninizm • Ekim Devrimi • Komünizm • Sosyalizm • Bolşevizm • Proletarya diktatörlüğü • Demokratik merkeziyetçilik • Öncü parti • Devrimci durum • İkili iktidar • Emperyalizm • İşçi Sınıfının Kurtuluşu İçin Mücadele Birliği • Rusya Sosyal Demokrat İşçi Partisi • Sovyetler Birliği Komünist Partisi • Sovyetler Birliği • Komintern • Mühürlü Tren • Temmuz Günleri • Yeni Ekonomi Politikası • Rus İç Savaşı • Lenin'in vurulması • Lenin'in Mozolesi •Vladimir Lenin heykelleri listesi • Lenin Barış Ödülü • Lenin Nişanı • Lenin Anıtı (Volga-Don Kanalı)

G • T • D (https://tr.wikipedia.org/w/index.php?title=%C5%9Eablon:Sosyal_demokrasi&action=edit)

Sosyal demokrasi	
Etkilendikleri	Hümanizm · Aydınlanma Çağı · Fransız Devrimi · Ütopik sosyalizm · Sendikacılık · 1848 Devrimleri · Ortodoks Marksizm · Marksizm
Gelişme	Revizyonizm · Reformizm · Frankfurt Deklarasyonu · Kademecilik · Keynesyenizm · Refah kapitalizmi · Üçüncü yol · Avrupa Sosyalizmi
Fikirler	Temsilî demokrasi · Sivil haklar · İşçi hakları · Karma ekonomi · Millileştirme · Refah devleti · Adil ticaret · Çevre koruma · Sekülerizm · Folkhemmet · Ren kapitalizmi · Ekonomik demokrasi · Sosyal korporatizm · Sosyal piyasa ekonomisi
Çeşitleri	Liberal sosyalizm · Bernsteinizm · İsveç Modeli · Godesberg Programı · Üçüncü yol
Organizasyonlar	Sosyal demokrat partiler · Sosyalist Enternasyonal · Avrupa Sosyalistler Partisi · İlerici Birlik · Uluslararası Sendikalar Konfederasyonu
Kişiler	Clement Attlee · Obafemi Awolowo · Eduard Bernstein · Rómulo Betancourt · Zülfikar Ali Butto · Willy Brandt · Hjalmar Branting · Bettino Craxi · Ignacy Daszyński · Tommy Douglas · Willem Drees · Friedrich Ebert · Bülent Ecevit · Tage Erlander · Einar Gerhardsen · Felipe González · Jean Jaurès · Zhang Junmai · Tetsu Katayama · Karl Kautsky · Gro Harlem Brundtland · Bob Hawke · Ferdinand Lassalle · Ramsay MacDonald · Nelson Mandela · Cevahirlal Nehru · Romano Prodi · Bernie Sanders · Michael Joseph Savage · José Batlle y Ordóñez
Marş	Enternasyonal

Siyaset Portalı · Sosyalizm Portalı

"https://tr.wikipedia.org/w/index.php?title=Marksizm&oldid=22715664" adresinden alındı.

Bu sayfa son olarak 16 Haziran 2020 tarihinde ve 15.41 saatinde düzenlenmiştir.

Metin Creative Commons Atıf-BenzerPaylaşım Lisansı altındadır; ek koşullar uygulanabilir. Bu siteyi kullanarak, Kullanım Şartlarını ve Gizlilik Politikasını kabul etmiş olursunuz.
Vikipedi® (ve Wikipedia®) kâr amacı gütmeyen kuruluş olan Wikimedia Foundation, Inc. tescilli markasıdır.